

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU
ÇOCUK HAKLARI ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

—●—
18 Ekim 2023 Çarşamba

—●—
KONU:

- Başkanlık Sunuşları

**- Çocuk Hakları Alt Komisyonunun 28'inci Yasama Dönemindeki
Çalışma Takviminin ve İzleyeceği Yol Haritasının Belirlenmesine İlişkin
Görüşmeler**

18 Ekim 2023 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.35

BAŞKAN: Radiye Sezer KATIRCIOĞLU (Kocaeli)

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Komisyonumuzun sayın üyeleri, değerli basın mensupları; hepinize Çocuk Hakları Alt Komisyonu toplantımıza hoş geldiniz diyorum.

Bugün, 28'inci Yasama Döneminde Çocuk Hakları Alt Komisyonumuzun çalışma takvimini ve izleyeceği yol haritasını belirlemek amacıyla toplanmış bulunuyoruz.

Toplantı yeter sayımız vardır, toplantıyı açıyorum.

Değerli üyelerimiz, toplantı gündemine geçmeden önce, dün gece Genel Kurul icra edildiği sırada Gazze'de El-Ehli Hastanesinden gelen acı haberle sarsıldık. Gelen haber ve görüntülere rağmen inanmadık. Kendine “devlet” diyen bir yapı nasıl böyle bir vahşeti gerçekleştirebilir ve tamamı sivil ve çocuklardan oluşan bir hastaneyi nasıl bombalayabilir; aklımız, idrakimiz almadı. Ancak İsrail'in konu Filistin olduğunda şuurunu nasıl kaybettiğini biliyoruz ve dün de bunun en alçakça örneğine hepimiz şahit olduk. Sanki bir terör örgütü gibi savaş ahlakından ve uluslararası hukuktan uzak gerçekleştirilen hastane saldırısı zerre kadar vicdanı olan herkesin yüreğini yakmış, parçalamıştır. Çocuk, kadın ve yaşlı demeden 4 bine yakın insanın tedavi gördüğü tarihî bir hastaneyi bombalamak insanlık tarihinde eşi benzeri görülmemiş bir barbarlıktır. Biliyorum rakamlar asla yaşanan acıları açıklamıyor ancak şu anki belirlemelere göre, çoğu çocuk ve kadın olmak üzere 500'den fazla Filistinli sivil hayatını kaybetmiş, yaralılar ise elektrik ve sular kesilerek âdeta ölüme terk edilmiştir.

Filistinlilere yönelik sürdürülen abluka ve bombalamalar sadece Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne değil, 1948 İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne ve türevi olan diğer sözleşmelere de açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Bizler uluslararası hukuk ve normlara dayanarak İsrail'in işlemiş olduğu bu savaş suçuna artık dünya sessiz kalamaz diye beklerken Batılı devletler yine gereken tepkiyi verememiş ve sözde demokrasiler bu insanlık sınavında da sınıfta kalmıştır. Türkiye Cumhuriyeti bu noktada devlet olmanın bir gereği olarak tarihinde olduğu gibi Gazze'de çocuklar, siviller, kadınlar ve masumlar için gereken neyse yapmaya hazır olduğunu bildirmiştir. Bu doğrultuda Sağlık Bakanlığımız da diğer tüm kurumlarımız gibi göreve hazır olduğunu belirtmiş ve Gazze'de bir sahra hastanesi kurularak oradaki masum sivillere hizmet verilmesi için Dünya Sağlık Örgütü ve diğer uluslararası kurumlarla çalışmaların başladığını duyurmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak dünyanın birçok bölgesinde olduğu gibi Filistin'de de barış için ne gerekiyorsa yapmaya hazır olduğumuzu saldırıların başladığı ilk günden itibaren bildirdik ve bildirmeye devam ediyoruz. Biz buradayız, biz Gazze'deyiz, biz insanlığın ve bütün çocukların yanındayız.

Son olarak, Çocuk Hakları Alt Komisyonu olarak İsrail'in çocuklara ve sivillere yönelik gerçekleştirmiş olduğu tüm saldırıları şiddetle kınıyor, başta Birleşmiş Milletler ve UNICEF olmak üzere, tüm uluslararası kuruluşları harekete geçmeye davet ediyoruz. Şunu unutmayın ki tüm yaşananları tarih kayıt altına alıyor. Bu savaşta tarafını zulümden yana alanlar er veya geç tarih önünde hesap vereceklerdir.

Bu düşüncelerle, Filistin ve Müslüman âlemi başta olmak üzere tüm insanlığa başsağlığı diliyor; buraya gelip Filistin'e, Gazze'ye destek olan tüm komisyon üyelerimize, değerli basın mensuplarımıza teşekkürü bir borç biliyorum.

Şimdi gündemimizin diğer hususlarına geçmek istiyorum.

Komisyonumuzun 28'inci Yasama Döneminde izleyeceği yol haritasına geçmeden önce, alt komisyonumuzun 27'nci Dönemde yaptığı faaliyetler hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum.

9 Temmuz 2019 tarihinde alt komisyonumuz kurulmuş ve gündemin ilk sırasını çocuk işçiliğiyle mücadele olarak belirlemiş ve bu soruna dair incelemeler yapmıştır. Bu doğrultudaki ilk inceleme ziyaretini ülkemizde mevsimlik tarım işçisi ailelerin yoğunluğunun bulunduğu Şanlıurfa ilinde gerçekleştirmiştir. Çocuk işçiliği sorununun başlıca kaynaklarından mevsimlik tarım işçiliği hususuna odaklanarak Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Yaşam Koşullarının İyileştirilmesi Projesi'nin -yani METİP'in- Ordu ve Polatlı sahalarında incelemelerini yapmıştır.

Komisyonumuz, çocuk işçiliğiyle mücadeleye dair Türkiye Büyük Millet Meclisinde ilgili bakanlık, kurumlar ve sivil toplum örgütlerini dinleyerek bu alanda yapılacak çalışmalar üzerine fikir alışverişinde bulunmuştur. Bunların başında UNICEF, ILO, ÇOHAG ve Pikolo gelmektedir. Çocuk işçiliğine dair çalışmalar sonrasında Koruyucu Aile Modeli ile kurum bakımı konularına eğilerek bu kapsamda Ankara'da 9 Mart 2021 tarihinde Saray Çocuk Evleri Sitesi ile farklı tarihlerde Ankara'nın çeşitli ilçelerindeki çocuk evlerini ziyaret etmiş ve bu konuya dair Bursa'da yerinde inceleme ziyareti gerçekleştirmiştir. İlgili bakanlıklar ve Diyanet İşleri Başkanlığı yetkilileriyle koruyucu ailelikle alakalı toplantılar gerçekleştirmiş, bu çalışmalarla ilgili bilgi alınarak istişarelerde bulunulmuştur. Komisyonumuz, koruyucu aile sistemi ve diğer ülke örnekleri hakkında bilgi alışverişinde bulunmak üzere de 21-24 Haziran 2022 tarihleri arasında Almanya'da bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Alt komisyon, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasında 7343 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 39 ile 55'inci maddeleriyle yenilenen sistemi yerinde görmek amacıyla 27 Ocak 2023 tarihinde Eskişehir'e bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiş, bu konuyla ilgili olarak yetkililerden bilgi almıştır. Çocuk Hakları Alt Komisyonumuz bu çalışmaların yanı sıra, UNICEF'le, çocuk haklarına dair farkındalığı artıracak, çocuklar ve gençler arasındaki iletişimi güçlendirecek bir mutabakat zaptı imzalamıştır. Bu mutabakat zaptı uyarınca "Gençler ve Çocuklar İçin Çocuk Koruma Kanunu" "Çocuk Dostu Anayasa" ve çocuk diline uygun "Çocuklar İçin Türkiye Büyük Millet Meclisi" kitapçık ve broşürlerini bastırmıştır. İlgili yayınlar UNICEF ve alt komisyonca 81 ilde çocukların yararlarına sunulmak üzere dağıtılmıştır.

Kısaca, bu bilgilendirmeden sonra Çocuk Hakları Alt Komisyonumuzun çalışma takvimine ilişkin olarak önce kendi önerilerimi sizlere sunmak istiyorum, sonrasında sizin de tekliflerinizle birlikte, konuşarak bir yol haritası belirleyeceğimize inanıyorum. Benim aklımda olan, arkadaşlarla yaptığım istişarelerde bize gelen talepler doğrultusunda üst başlık olarak "Kriz Ortamlarında Çocuk" başlığı altında -6 Şubat'ta Kahramanmaraş merkezli yaşadığımız depremler var- deprem bölgesindeki çocuklar, işte, Gazze'de ve bizim sınırimızın ötesinde yaşadığımız çatışma, savaş ve terör mağduru çocuklar bu başlıklar arasında yer alabilir, bunlar incelenebilir.

Sizlere de gelmiştir, ailelerin sıklıkla bizlere endişeyle aktardıkları, çocukların dijital bağımlılığı, ekran bağımlılığı, oyun, sosyal medya bağımlılığı gibi alanlardaki konular bize gelmekte. Tabii, bunun yanı sıra çocuğun eğitimi, çocuğa yönelik şiddet, erken yaşta evlilik gibi çocukları yakından ilgilendiren konular da çalışma başlıklarımız arasında yer alıyor. Bu konular arasında bir istişare gerçekleştirebiliriz. Bunun dışında sizlerin de bizlere önereceği, tavsiye edeceği konular varsa onları da bugün münazara edelim, beraber konuşalım ve bir çalışma takvimiyle birlikte bu yasama döneminde çocuklarımızın hayrına, üstün yararına katkı sağlamak adına beraber en iyi şekilde çalışalım diyorum.

Katılımlarınız için tekrar teşekkür ediyorum ve artık toplantımızın diğer bölümüne geçebiliriz.

Basın mensuplarımıza da ayrıca teşekkür ediyoruz.

UNICEF’le yine bir mutabakat zaptı imzalanacak, konuşmamda onu söylemeyi unuttum. UNICEF’in başkanlarında bir değişiklik var, resmi olarak tamamlanmasını bekliyorlar; Türkiye Direktöründe bir değişiklik oldu, o resmi olarak göreve başladığında tekrar komisyonumuza da davet edeceğiz. Yine bir mutabakat zaptı imzalamaya niyetleri var, istekleri var UNICEF’in.

ELİF ESEN (İstanbul) – Yenileme mi olacak?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, yenileme olur diye tahmin ediyoruz. Bir gelsin yeni direktörleri, ne teklifle gelecekler, ondan sonra da onları da istişare ederiz inşallah.

Teşekkür ederiz, çok sağ olun.

Söz almak isteyenler düğmeye basarsa ben mikrofonlarınızı açacağım, kayda girmesi için önemli.

ELİF ESEN (İstanbul) – Bizim önerilerimizle mi ilerleyecek yoksa...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Şimdi, bu benim size önerdiğim başlıklar üzerinden olur ya da eleştirdiğiniz noktalar olabilir, başka başlıklar önerebilirsiniz. Benim naçizane fikrim, deprem bölgesindeki çocuklarımızın önceliğimiz olması lazım. Gazze’de yaşanan bu dram gerçekten... Bizim zaten terörle bir mücadele verdiğimiz bu süreçte - çatışma bölgelerinde çocuklarımızın yaşadığı dramları da biliyoruz- bu konu Gazze’yle de birleştiği için bence bunun da ele alınması... Şu işte “ekran bağımlılığı” dediğimiz ana başlıktaki konular bence acil görüşmemiz gereken konuların arasında olduğunu düşünüyorum ama şöyle bir şey de yaptık -konuşmama onu eklemedim ben- geçen dönem: İşte, toplumda bir olay oluyor çocukla ilgili, onlar da da anında yerine gidip incelemeler de yaptık. Bir baba vardı Antep’te, küçük bebeğe bir şiddet uygulamıştı, onunla ilgili gittik, yerinde inceleme yaptık. Bunun gibi bizim bu belirlediğimiz konular dışında da ayrıca spontane gelişen konularda da çalışmalar yapıyoruz. Bunu da ifade etmek istiyorum.

Serhat Bey, buyurun.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yani sizin belirtmiş olduğunuz konular önemli, bu başlıkların komisyonun çalışacağı başlıklar olması açısından biz de katılıyoruz kuşkusuz. Bu komisyon hani deprem bölgesindeki çocuk mağduriyetleriyle ilgilenmesin de neyle ilgilen sin, Gazze’de katledilen çocuklarla ilgilenmesin de kiminle ilgilen sin kuşkusuz ama yani savaşın devam ettiği her bölgede katledilen, yaşamını yitiren bütün çocuklarla da ilgilenmesi gereken bir Komisyon. Hemen yanı başımızda kuzeydoğu Suriye’de neredeyse her gün 1 çocuk yapılan saldırılar neticesinde, yani bizatihi işte devlet tarafından, Türkiye Cumhuriyeti tarafından yapılan bombalamalar neticesinde her gün neredeyse orada çocuklar yaşamını yitiriyor dolayısıyla...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Buna itirazımız var, Türkiye Cumhuriyeti devleti uluslararası hukuktan doğan...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Biz görüşlerimizi ifade edelim Sayın Başkan yani görüşlerimizi ifade etmemizi lütfen...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Tamam, ifade edin ama yani ithamlarınızın altını doldurarak söylerseniz. Bu sizin iddianız, bu iddiayı kanıtlayacak bize bir belge sunarsanız biz de itiraz etmeyiz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Tabii ki buna ilişkin onlarca belge bilahare Komisyonunuza sunulacak Sayın Başkan.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Hemen sunun ama bu iddiada bulunuyorsanız da iddianın gereğini bize ispatlamakla sorumlusunuz, hemen bize iddianızla ilgili belgeleri sunun.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bakın, Gazze’de şu an binlerce, belki yüzlerce çocuk yaşamını yitiriyor, katlediliyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, dünyanın gözü önünde.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Evet. Biz asla işte “Oradaki çocukların kimliklerini getirin.” diye bir talepte bulunmamalıyız, asla. Biz...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Kimlik demiyoruz, Türkiye Cumhuriyeti ordusunun, TSK’nin bununla ilgili yaptığı bir belge istiyorum, ben çocukların isimlerini istemedim.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Birleşmiş Milletlerin buna ilişkin hazırlamış olduğu raporlar var, yine uluslararası kimi kurum, kuruluşlarının raporları var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Getirin raporları, verin.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Biz bu raporları size, bu Komisyona sunarız Sayın Başkan.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Hemen sunun bence.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Evet, bir bu.

İki, özellikle, yanılmıyorsam 7 çocuk...

MELİHA AKYOL (Yalova) – Teröristlerin dağa kaçırdığı çocuklardan mı bahsediyor acaba?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Lütfen, konuşmamıza izin verin, biz de sizi dinleriz yani eğer konuşturmayacaksanız söyleyin. Burada eğer bir Komisyonsak bırakın düşüncelerimizi özgür bir şekilde ifade edelim ama...

MELİHA AKYOL (Yalova) – Ama siz dersiniz ki “Türkiye Cumhuriyeti devleti bombalıyor.” buna karşı çıkarız, konuşturmayız sizi.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Ama, hayır, sizin öyle bir hakkınız olamaz. Ben burada dilediğim şeyi konuşurum.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Sen devletime “kendi çocuğunu” dersin ben konuşturmam.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Hayır, ben devlet...

Bakın, sadece şu raporu size göstereyim: Kürt illerinde 67 çocuk zırhlı araçların çarpması sonucu yaşamını yitirmiş. Yarın duruşması olan Helin Şen -tespitli- zırhlı polis aracı tarafından yapılan ateş sonucu yaşamını yitiren 12 yaşında bir çocuk. Ceylan Önkol, top atışı sonucu paramparça edilen bir çocuk. Uğur Kaymaz, güvenlik görevlileri tarafından katledilen bir çocuk. Efe Tektekin, 5 yaşında, zırhlı polis aracı tarafından atılan atış...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, konuya geçer misiniz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bunlar da bir parçası.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bununla ilgili hukuki süreçler başlamış, bunları biz biliyoruz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bunlar da bir parçası Sayın Başkan.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Türkiye Cumhuriyeti devleti, hukuku, yargısı, bununla ilgili süreçleri başlatmıştır; sanki hiçbir şey yapılmamış gibi konuşmanız doğru değil burada. Lütfen, siz...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bakın, bahsettiğim bu...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Suçlamadan, itham altında bulunmadan konuları anlatırsanız...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Suçlamıyorum, bir tespit yapıyorum Sayın Başkan.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Tespitin altını doldurun.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bakın, özellikle, işte size sayı veriyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Sayı vermeyin, belge sunun bize.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, isim verdim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bu sayıyı neye dayanarak söylüyorsunuz?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Ben bu sayıları şunun için söylüyorum: Aynı zamanda Komisyonun gündemine alması gereken bir başlık olarak sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Tamam.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Şimdiye kadar 67 çocuk zırhlı araç çarpması sonucu yaşamını yitirdi. Bu çocuklarla ilgili yapılan yargılamaların hiçbirinden kolluk görevlileri ceza almadı, birçoğu hakkında soruşturma bile başlatılmadı.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Burada bir şey söyleyebilir miyim Sayın Başkan.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Ben bitireyim de arkadaşlar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Sırayla konuşalım, ben müdahale ettim ama söz vereceğim sırayla hepimize.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bu çocuklarla ilgili benim talebim, Komisyonun, özellikle bu çocukların ölümüne dair sorumlu olan kişilerle ilgili açılan davaların cezasızlık politikasıyla sonuçlandırılması meselesinin bizatihi tespit edilerek Adalet Bakanlığına bu konuda bir rapor sunulması. Bakın, çocuklar öldürülüyor, çocuklar ölüyor; kolluk görevlileri yüzde 100 kusurlu olmalarına rağmen “Ya, kazadır...” Yüzde 100 kusurlu olmasına rağmen kolluk görevlileriyle ilgili...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Peki, tamam.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Buna ilişkin, özellikle Komisyonun da bu cezasızlık politikasına değinecek bir araştırma yapması talebimiz var.

Bir diğer husus, yine, yanılmıyorsam 7 cezaevinde çocuklar kalıyor. Bu cezaevlerinde çocukların yaşadıkları, uğradıkları hak ihlalleriyle ilgili de... Yani 7 cezaevi, nerede olduğu çok önemli değil, kim olduğu çok önemli değil, en nihayetinde çocuklar ve bu çocukların yaşadıklarıyla ilgili de komisyonun bu cezaevlerini ziyaret etmesi, bu çocukların yaşadığı her türlü hak ihlalleriyle ilgili de bir araştırma yapması gerektiğini düşünüyorum ve bu meselenin de bizatihi komisyonun gündemine alınması gerektiğini düşünüyorum.

Ayrıca, yine, siz de bahsettiniz, yani çocuk işçiliği, cinsel istismar konusunda da yine komisyonun özellikle bu meseleleri gündemine alması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

ELİF ESEN (İstanbul) – Bir soru sorabilir miyim?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet.

ELİF ESEN (İstanbul) – Bahsedilen iller, belli iller midir, belli illerde yoğunluk var mıdır? Yani gerçekten merak ettiğim için öğrenmek istiyorum.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Evet, özellikle Diyarbakır, Şırnak, Mardin, Urfa...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Terörün, PKK’nin orada kırk yıl yaptığı zulmün olduğu yerler yani.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Çocukların ölümünü bununla izah etmenizi ben şiddetle kınıyorum Sayın Başkan.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Çok özür dilerim, ben...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Çocukların ölümünü, yargıya intikal etmiş, şüphelisi belli, sanığı belli olan kişilerle ilgili...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – “Terörle mücadelenin yoğun yapıldığı iller.” dedim.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Terörle mücadele bir hukuka göre yürütülür, çocukların ölümüyle sonuçlanacak şekilde yürütülmez.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Hayır, öyle bir şey olamaz.

Şimdi, Serhat Bey, yeni partinizin adı ne, “Yeşil Sol” diye yazmışlar ama...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – “Yeşil Sol” henüz Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca kayıt görmediği için...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – HEDEP mi oldu şimdi?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – HEDEP.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – HEDEP değil mi, onu bir belirleyelim.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Henüz kayıt görmediği için...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Hâlâ “Yeşil Sol”, peki.

Şimdi, anlıyorum, sizi anlıyorum ama konuşmanıza keşke, ilk önce, Gazze’de, herkesin gözü önünde; uluslararası hukuk, Birleşmiş Milletler, UNICEF’in gözü önünde yapılan, ilk önce onlara değinerek, oradaki zulmün altını çizerek bunları söyleseydiniz, bir nebze daha anlayabilirdim.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Sözümlü bir bitireyim.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Özür diliyorum, özür diliyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Özür dilemeyin, sözümü bitireyim.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Size katılarak, Gazze’de çocuklara yapılan katliamı...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bir cümleyle geçtiniz, bir.

İkincisi: Katılıyorum, o zaman şöyle yapalım: HDP il binasının önünde -Kaç yıl oldu; iki yılı geçti, üç yıla mı geldi?- üç yıldır orada eylem yapan anneleri de buraya getirelim, dinleyelim.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Kuşkusuz, Barış Annelerini getirelim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – O dağdan dönen 17 çocuk...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Galatasaray Meydanı’nda her gün kelepçelenen, işkence yapılan Barış Annelerini de getirelim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Oradan dönen 36-46 çocuk, o çocukları da dinleyelim.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Onları da getirelim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Getirelim, onları da getirelim.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Hepsini birlikte getirelim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Onların beyanlarını da burada konuşalım.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Kuşkusuz, tabii ki.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Oradaki terör örgütlerinin o çocukları cebren kandırarak, ailelerine yaptıkları baskılarla, götürdükleri dağda yaşadıkları tecavüz, başta uyuşturucu olmak üzere beyin yıkayarak, boylarından büyük silahları vererek, kilolarından ağır silahlarla cepheye sürdükleri...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bizim partimizle ilişkilendirmenizi doğru bulmuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Çocukların beyanlatları var, çocukların beyanlatlarında var.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Yargıya intikal etmiş mi Sayın Başkan?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, çocukların beyanlatları var, bununla ilgili de yayınlar var, raporlar var.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Hayır, ben bunu kesinlikle kabul etmiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Birleşmiş Milletlerin raporları var, şimdi onlardan bahsetmiyorsunuz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Birleşmiş Milletlerin raporunun bizim partiyle ilişkisini ben anlamak istiyorum. Bizim partiyle ne ilişkisi var?

MELİHA AKYOL (Yalova) – Az önce ona atıfta bulundunuz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bizim parti mi gönderiyor? Bizim parti mi bunları yapıyor?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, evet, çocukların ifadelerinde var.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Kayıtlara geçmesi açısından...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Eğer çocukların ifadeleri önemliyse, nasıl zırlı araçların altında kalan çocukların ifadeleri önemliyse bu çocukların ifadeleri de aynıdır, ayırım yapılamaz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Kuşkusuz, kuşkusuz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bu konuyu da o zaman bence bu çalışma takvimi içine alalım.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Çocuklara yapılmış bütün...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – O çocuklar gelsinler, yaşadıkları olayları burada anlatsınlar.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Tabii ki.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yaşadıkları istismarı, cinsel istismar olmak üzere şiddeti, eğitim hakkından, yaşam hakkından nasıl alındıklarını anlatsınlar; o kadar açık ve net. Ben buradan bunu ifade etmek istiyorum.

Elif Hanım, buyurun.

Elif Hanım, kendinizi tanıtırınız -biz, sizi tanıyoruz ama- Komisyonumuzun üyesi değilsiniz sanırım.

ELİF ESEN (İstanbul) – Değilim, evet.

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısıyım, Kadın Politikalarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcılığını yürütüyorum. Aynı zamanda Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyesiyim, Mecliste KEFEK üyesiyim.

İlgi alanım olduğu için ve çalışma alanım olduğu için de Çocuk Hakları Komisyonuna dâhil olmak ve olabildiğince katkı sağlamak istedim.

Ama ben de çok üzgünüm -belki fuları da görmüşsünüzdür, buraya girerken çıkardım- bugün biz, Filistin Büyükelçiliğine bir ziyarette bulunduk, hem başsağlığı hem de geçmiş olsun ziyareti; ardından da İsrail Büyükelçiliği önünde DEVA milletvekilleri olarak protesto ettik. Bu bir katliamı da aşan soykırımdır. Geçmişte Hitler'in kendilerine yaptıklarını bugün Netanyahu Filistinli sivillere yapıyor. Karşısında asker olmadan, sivil kadınlar, çocuklar, yaşlılar, engelliler, hiçbir ayırım gütmeyen bir katliam yaşanıyor; binlerce ölü, daha binlerce de hatta on binleri bulacağı düşünülen bir sürgün. Bunu kınıyoruz ve bir an önce uluslararası toplumun ve liderlerin göz yumdukları bu zulmün de son bulmasını ümit ediyoruz. Türkiye'nin de biraz daha yüksek bir tempoda, yüksek bir sesle -bugün Meclisteki oturumda da bahsedildi- Sayın Cumhurbaşkanının ikinci bir "one minute" çıkışıyla belki de bu zulmü durdurmada öncülük edeceğini ümit ediyoruz çünkü bu yaşananlar bugünün dünyasına yakışmıyor. Medeniyetten bahseden, evrensel hukuktan, insan haklarından bahseden, Birleşmiş Milletlerin üstten bütün dünyaya ifade ettiği, bu değerlerden bahsedildiği bugünde bunları kabul etmediğimizi ifade etmek istiyorum.

Çalışmalarınıza da ben elimden geldiğince katılmak istiyorum katkı vermek amacıyla çünkü sivil toplumda da çalıştığım alan dezavantajlı çocuklar ve gençlerdi. Çocukların eğitimde sürdürülebilirlikleri, ardından da nitelikli bireyler olarak mesleklenerek topluma kazandırılmaları alanlarını çalıştık. Tabii, bahsettiğimiz bu dezavantajlı gençler, daha çok yoksulluk çeken ailelerin çocukları ve gençleriydi yani SED desteği alan, sosyal ve ekonomik destek alarak hayatlarını sürdüren ailelerin çocuklarını çalıştık biz. Elbette yetiştirme yurtlarıyla da il müdürlükleriyle de farklı illerde iş birliklerimiz oldu. Bu iş birlikleri çerçevesinde yine Birleşmiş Milletlerin UNHCR ve UNICEF birimleriyle de temaslarımız ve ortak yürüttüğümüz projeler oldu. Biz, çocukların, eğer bir toplumdaysa, hiçbir ayırım güdülmeden, aynı eşit hak ve fırsatlarla hayata kazandırılmaları taraftarıyız; parti politikamızda da "üstün yararı gözetilerek" diye geçiyor. Bu anlamda da komisyonun çalışmalarının, inşallah, hem ülkemizdeki hem de dünyadaki pek çok dezavantajlı çocuğa hem fayda hem de ışık olacağını ümit ediyorum.

Şimdi birkaç alandan bahsettiniz. Ben de gelmeden önce biraz tarayarak yani hem literatür taraması hem de komisyonun geçmişteki çalışmalarına da bakarak geldim. 2019 yılında kurulmuş, 27'nci Dönem Birinci Yasama Yılında çocuk işçiliğiyle ilgili faaliyet raporu var; ben raporları okumak istedim açıkçası, hani ne yapabiliriz, nasıl katkı sağlayabiliriz diye. Bu raporun dışında İkinci Yasama Yılında herhangi bir faaliyet raporuna ulaşamadım. "Koruyucu aile" kavramını da Aile Bakanlığıyla birlikte geçmişte çalıştık. Bu anlamda deneyimlerim var, olabildiğince komisyonumuza da ışık tutmasını isterim. Derneğimiz bu anlamda gönüllüler yetiştiriyordu; belli bir kapasite eğitimi verdikten sonra da kurumdaki yetkililerle birleştiriyorduk, bir araya getiriyorduk. Ben şunu talep edeceğim: Koruyucu aile ve çocuk icrası haczi çalışılmış, bununla ilgili bir metne ulaşamadık; bunu mümkün olan en kısa sürede rica edeceğim.

Yine, sizin değindiğiniz konular çok çok kıymetli. Depremde çok büyük bir bölge yıkıldı, yaklaşık 14 milyon nüfus etkilendi ki bunların yaklaşık yine üçte 1'i çocuk; mutlaka çalışmalıyız. Deprem bölgesinde özellikle bu travmayı yaşamış çocuklara destek çalışmalarının son derece önemli olduğunu düşünüyorum. Parantez içinde şunu belirtmek istiyorum: 4-6 yaş aralığındaki çocuklar, deprem, savaş ya da benzeri bir travma geçirdiğinde hayal kurma yetisini ancak birkaç yıl koruyabiliyorlar. Hayal kurma yetisi de bir çocuğun geleceğe dair umut besleyebilmesi açısından çok önemli. Ben, deprem bölgesindeki çocukların travmalarıyla ilgili acilen ve etkili çalışmalar yapılması gerekliliği şu anda bizim gündemimizde olmalı diye düşünüyorum.

Yine, deprem bölgesi kadar yaşanan yoksulluk da, enflasyonun hızlı ve büyük adımlarla ilerlemesi ve beraberinde yoksullukların yaşanması, yoksulluklarla beraber yoksunluklar... Sahada çok fazla anneye temas ediyorum, kadınlarla. Yakın zamanda İstanbul'da Tuzla'daydım; pek çok kadınla bir araya geldik, yakındıkları konu şu: Okullarda özellikle çocukların gıdaya erişimde zorlandıkları, beslenme götürmekte ve yine nitelikli beslenmede zorlandıkları; bu anlamda bir devlet desteğine ihtiyaç duyulduğu, zaten evlerinde yeterince beslenemeyen, nitelikli beslenemeyen çocukların hiç olmazsa okulda belki bir ara öğünle desteklenmelerinin gerekliliği.

Yine, geçmişte hiç duymadığımız yeni bir sorun ve bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum ülkemiz geleceği açısından da; okulların hijyen sorunu. Ben daha önce okullardaki tuvaletlerle, temizliğiyle ilgili ve personel yetersizliğiyle ilgili hiç şikâyet almazdım. Bu ara gittiğim farklı illerde de İstanbul'un farklı ilçelerinde de yoğun karşılaştığım bir sorun ve çok önemli olduğunu düşünüyorum. O, hijyenik açıdan yetersiz ve sorunlu tuvaletlerden, çocuk içme suyu yoksa eğer -çünkü içme suyu da artık bir para- gidip oradaki tuvaletteki sudan içiyor ve eğer o tuvalet ve lavabolar pisise doğrudan mikropla temas hâlinde. Ben bu yoksulluk kavramının da yine ele almamız gereken konulardan biri olduğunu düşünüyorum ve belki de değinmediğimiz bir konu; bağımlılıkların içine girebilir ama uyuşturucu bağımlılığı. Yine, Beykoz'da ve benzeri birkaç ilçede karşımıza çıktı yoğun bir şekilde. "Yaşadığınız en önemli sorun nedir?" diye sordüğümüzde "Uyuşturucu bağımlılığı." dediler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Onu da yazalım bağımlılıkların içine.

ELİF ESEN (İstanbul) - Mümkünse bunu da rica edeyim. Zaten çocuk evliliği, çocuk yaşta doğumlar ve işçilik, komisyonun çalıştığı konular arasında.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Üyelerimize öncelikle söz verelim.

Mustafa Bey, buyurun.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) - Biraz önce Serhat Bey öyle bir bahsetti ki sanki bazı şehirlerde yolda yürüyen çocukların üstünden zırhlı araçlar geçiyor bilerek gibi. Böyle bir dünya yok. O çocuklar orada ne geziyordu, bunu sorgulamak lazım; acaba canlı kalkan olarak kullanan örgütler mi var, terör örgütleri veya o çocuklar terörle mücadele yapan emniyet güçlerine saldırırken mi o zırhlı araçların altında kaldı veya zorla mı kaçırılıp o alanlara getiriliyor? Yani devlet de tutup şehrin ana arterlerinde, bulvarlarında zırhlı araç gezdirmiyor; bu araçların gezdiği yerler, yaptığı görevler belli, oraya gelenler de belli. Oraya o getirilen çocuklar acaba zorla mı getiriliyor? Bence bizim bunu araştırmamız lazım. Bu dağa kaçırılan çocukların durumu nedir? Serhat Bey'in bilgisi var mıdır? Bu çocuklar iade edilecek mi, ailelerine verilecek mi, bu konularda da bizi bilgilendirebilir mi?

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) -Ben teşekkür ederim.

Herkes söz alsın, ondan sonra cevap verirsiniz.

Sayın Vekilim...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Evet, teşekkür ediyorum Başkan.

Kıymetli milletvekili arkadaşlarım, ben de öncelikle, aynı zamanda lanetlenmiş bir kavim olan İsrail'in bir devlet gibi değil, terör örgütü gibi davranması sebebiyle tüm kınama ve lanetleme hissiyle konuşmama başlıyorum. Âdeta insanlığın ikircikli hâlini biz yaşıyoruz. Bizlere demokrasiden bahseden, hukuktan bahseden, insan haklarından bahseden Batı'nın ne denli ayaklar altına düştüğünü hep birlikte görüyoruz. Âdeta Gazze olayı tüm Batı için ve dünya için bir turnusol kağıdı gibi olmuştur ve bunlar

âdeta sobelenmişlerdir, insanlık dışı olayda sobelenmişlerdir. Bugün Amerika Başkanının böyle hızlıca İsrail Başbakanını ziyaret etmesi, zalimin yanında duruşunu ortaya koyması da çok manidardır. Bir taraftan Rusya'ya karşı Ukrayna'yı desteklerken -Ukrayna'yı Rusya karşısında zayıf gördükleri için desteklediklerini ifade etmişlerdir- acaba Gazze'de İsrail'e karşı neyi güçlü görmüşlerdir de Gazze'ye karşı İsrail'i desteklemişlerdir? Bunun izahını dünyaya yapmak zorundadırlar; aksi takdirde “Birleşmiş Milletler” denen bu organizasyon, Birleşmiş Milletler işlevini tamamen kaybedecektir ve dünya yeni bir arayışa girecektir; belki de dünyanın bu yeni arayışı adil bir dünyanın çözüm için bir başlangıç olacaktır, belki de buna vesile olacaktır; aksi takdirde, bu anlayışla yola devam edilmesi mümkün değildir.

Ülkemizde herhangi bir gazeteciyle alakalı, herhangi bir siville ilgili bir durum olduğunda kıyameti koparanların -İsrail'de gazetecilerimize ne yaptığını çok net bir şekilde canlı yayında hepimiz izliyoruz- ama hiçbir arkadaşımız da “Bu gazetecilere İsraililer de şunu yaptı, bunu yaptı.” diye buraya gündem yapmıyor.

Gerek Genel Kurulda gerekirse bu tür ortamlarda bazen şunu görüyoruz: Kendi devletini suçlayan bir profile karşı karşıyayız. Arkadaşlar, algı ile olguları birbirine karıştırmamak lazım. Burası İnsan Hakları İnceleme Komisyonu. Buranın aslında partisi, ili, ilçesi olmaz. Burada en temelimizde insan vardır, en temelimizde çocuk vardır, en temelimizde kadın vardır ama genel anlamda baktığımız zaman insan vardır. Böyle ortalıkta konuşulan laflarla biz milletvekili olarak gelip burada konuşamayız, Genel Kurulda konuşamayız. Ne konuşuyorsak... 63 çocuğumuz eğer herhangi bir askerî araç altında kalmışsa, bununla ilgili mahkeme kararı varsa, mahkeme kararlarını getireceksiniz, buraya koyacaksınız, onun üzerinden konuşacağız ve onun üzerinden inceleme yapacağız. Öyle ortalığa laf konuşarak algı oluşturmamızın anlamı yok. Bu devlet bizim ya, bu devlet hepimizin. Yani Türkiye Cumhuriyeti devleti ile İsrail'i kıyaslamak kimin haddine Allah aşkına ya! Genel Kurulda da buna benzer yaklaşımlar görüyoruz. Böyle bir şey olmaz arkadaşlar. Böyle bir şeye buralarda... Tabii ki en temel, herkes farklı düşüncelerini konuşacak ama buna müsaade edemeyiz, böyle bir şey konuşmak olmaz, kendi devletini terör devletiyle eşitleyen bir anlayışı kabul edemeyiz; kimse kusura bakmasın, kabul edemeyiz. Belgelerle, delillerle gelip burada bu konuşmayı yapmamız lazım.

Tabii, çocuk haklarıyla alakalı olunca aslında ben başka gündemle konuşmamı yapacaktım ama hâliyle, ister istemez, biz de bu tarz yaklaşımlar karşısında bir cevap verme ihtiyacı hissediyoruz. Bizim devletimizin eksikliklerini hep birlikte giderelim istiyoruz, yanlışlarımız varsa hep birlikte giderelim istiyoruz ama arkadaşlar, devletimizi hakir göremeyiz, devletimizi terör devletleriyle eşitleyemeyiz, hele hele terör örgütleriyle hiç eşitleyemeyiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Devletsiz toplumların da başına ne geldiğini biliyoruz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Böyle bir yaklaşımı kabul edemeyiz, hele hele Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında hiç kabul edemeyiz.

Çocuklarımızla ilgili konuya gelince... Tabii, avukat olmamız hasebiyle, özellikle, velayet paylaşımlarında ciddi problemler olduğunu hepimiz biliyoruz. İşte, çocuk annede mi kalacak, babada mı kalacak tartışmalarını yapıyoruz. Maalesef, Türkiye'deki boşanma sistemimiz çok yanlış, bu hususta Medeni Kanun'u acilen, ivedilikle değiştirmemiz gerekir. Nikâh akdindeki iradenin boşanmada da esas olmasını kapsayan bir anlayışa dönmemiz lazım; boşanma kusura değil, iradeye dayalı olmalı. Taraflardan biri boşanmak istiyorsa mahkemeye vereceği bir dilekçeyle boşanabilmelidir. Ayları, yılları bulan bir boşanma sürecini biz artık toplum olarak kaldıramıyoruz ve bu, kadınıma da erkeğimize de çocuğumuza da maalesef zarar veriyor. Nikâh memuru nikâh kıyarken iki taraftan birine soruyor “Eşliğe kabul ediyor musun?” diye, biri “Hayır.” dediği zaman o nikâhı kıyamaz ama bir yıl sonra

biri “Hayır.” diyor, beş yıl sonra, on yıl sonra, on beş yıl sonra biri “Hayır.” diyor. O hâlde, o iradesini mahkemeye sunduğu takdirde bunun gerçekleşmesi gerekir. Mal paylaşımlarıyla ilgili, diğer hak, hukuk, tazminatlarla alakalı kısımda kusur aranacaksa o davalarla ilgili aransın çünkü boşanmanın bu anlamda kolaylaşması evliliğin de kolaylaşmasının önünü açacaktır diye düşünüyorum. Bu pratikte karşılaştığım bir durumdur, bunu burada paylaşmak istedim.

Diğer taraftan, bütün kötülüklerin anası alkoldür, içkidir ama maalesef, çocuklarımıza alkol satımı yapılan yerler hâlen var ve yine, hâlâ okulların etrafında alkol satan yerler var. Yasal düzenlememiz buna müsaade etmemektedir, bu tür yerlere de kesinlikle tavizsiz bir şekilde, okulların etrafında alkol satımına müsaade edilmemesi gerektiğini ben ifade ediyorum.

İcrayla çocuk tesliminde zaten iyileşme oldu ama bunun Aile Bakanlığımız üzerinden daha alternatifli birtakım metotlarla, hem çocuğumuzun sağlık düzeyini, psikolojisini hem de anne babanın psikolojisini düzeltecek bir yaklaşımla bu işe bir çözüm bulmamız gerektiğini düşünüyorum.

Ben şimdilik bu açıklamayla yetineyim, sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Benim konuşmamın hangi kısmında geldiniz farkında değilim ama icra yoluyla çocuk teslimiyle ilgili yerinde bir inceleme yaptık yapılan düzenlemeyle ilgili. Tabii, sonrasında seçim geldi, tekrar bir inceleme yapamadık, bunu da gündemimize alalım. Uygulamalar, pilot uygulamalar devam ediyor, başka bir pilot uygulamayı da dinleriz, eksikliği görelim.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Benim söylemeye çalıştığım şey şu: Evet, bir düzenleme yapıldı, Bakanlığımızla yaptık ama bunu pansuman tedbir olarak düşünüyorum ben; köklü bir düzenlemeye ihtiyacımız var. Köklü düzenleme de bu işin boşanma süreciyle başladığı bir düzenlemedir. Yani bir taraftan, boşanma bu şekilde olduğu müddetçe bizim velayetle ilgili yapacağımız düzenleme yine pansuman tedbir olarak kalacaktır, yine arızalar çıkacaktır. Bu noktada, kadınıımızı da koruyan, çocuğumuzu da koruyan, erkeğimizi de koruyan, temelde insan onur ve şerefine yakışır şekilde ayrılığı düzenleyelim, demek istediğim şey bu. Burada da insanın en temel iradesini baz alalım, irade neyse odur. Bir de mahkeme kararıyla gerçekleşmesi gerekir diye düşünüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Teşekkür ederiz katkılarınız için.

Ben teşekkür ederim.

Başka söz isteyen var mı? Yok.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Birkaç şey sordular da, cevap...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Basmadığınız için ben söz almak istemiyorsunuz diye düşündüm.

Buyurun, siz konuşun, ondan sonra, en son ben toparlayayım. Sonrasında başlıkların tekrar üstünden geçerez.

Buyurun.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Tartışmaları böyle çok derinleştirmek gibi bir niyetim yok ancak soru soruldu, onun için söylüyorum. Yani bu ülkede devlet adına Meclis bombalandı, generaller bu ülkede cezaevine girdi, bunları konuşmayacak mıyız? Bu ülke adına, bu devlet adına insan öldüren, köprülerde insan öldüren, devletin...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Devlet adına Meclis bombalanmadı, terör örgütü bombalandı.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bakın, devletin...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Niye konuyu çarpıtırıyorsunuz?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bitireyim.

Bakın, devletin kolluk kuvvetleri içerisinde yer alan, o ana kadar da “generalim” dediğimiz “komutan” dediğimiz kişiler devlet adına, kendi adına değil mi...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Cuntadır o, devlet adına değil.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bunları konuşmayacak mıyız? Roboski’de 34 Kürt bombalandı, tek bir soruşturma yürütülmedi, bunları konuşmayalım mı? Devlet suç işlemez mi? Devlet adına...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Beyefendi, neyi konuşacağımızı bileceğiz. Burada çocuklarla ilgili konuşuyorsak konuşacağız. Ben de size diyorum ki...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Hayır ama onu söylüyorum. 16 aylık Mehmet Aytun annesinin kucağındaiken polisin gaz fişegiyle öldürüldü. Şimdi, biz bunları terörle mi izah edeceğiz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yani Aybuke Öğretmeni de söylemeniz lazım, Necmettin Öğretmeni söylemeniz lazım, diğer bebekleri söylemeniz lazım.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Biz çocuklardan bahsediyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bakın, tek bir tarafı söylediğiniz zaman...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Soru sordu, onun için söylüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Hayır, onun için söylemiyorsunuz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – 12 yaşında Ceylan...

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Ama polis o bebeği hedef alarak mı vurdu, ben de onu soruyorum. Kaza olabilir, bir şey olabilir.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Biz tam da bunu söylüyoruz, biz bunu söylüyoruz. Bakın, 66 çocuk, 5 yaşında, 16 aylık, evinin önünde duruyorken, evinde uyku hâlindeyken... Bütün bunlara ilişkin raporları, girsenez Google’a görürsünüz. Biz de tam da onu diyoruz, bakın, burada “ihmal varsa” dediniz ya, bizim oralarda zırhlı araçlar ticari taksi gibi vızır vızır hiç hıza uymaksızın gider gelir.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Ben de Antepliyim, bizim orada hiç yok.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sizin Antep’te olmaz bu türlü işler. Onu söylüyorum, raporlar, mahkeme kararları var.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Serhat Bey, bu raporları bize sunabilir misiniz?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Tabii ki hepsine ilişkin raporları ben size getireceğim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Birleşmiş Milletlerin raporlarından bahsediyor.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Hepsinin dava... Bakın, hepsiyle ilgili... Açılmayan soruşturmalar var, açılan soruşturmalar var, biten davalar var; hiç ceza verilmiyor. Bakın, Cihat, üniversite öğrencisiydi, 18 yaşında, polis yüzde 100 kusurluydu, zırhlı araç çarptı, sadece 21 bin TL para cezasına hükmedildi, o da ertelendi. Yani bu kadar mı basit? Biz bundan bahsediyoruz, Komisyon bunları da görsün, bunlara da bir eğilsin.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Peki, bitti mi sözünüz?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Evet.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Şimdi, ben teşekkür ediyorum bütün Komisyon üyelerime sağladıkları katkılar için ama Serhat Bey’le ilgili, bu söylediği şeylerle ilgili şimdi uzmanımız bana Anayasa kitapçığımızdaki bir maddeyi hatırlattı. “Yargı” bölümü, madde 138,

3'üncü paragrafında diyor ki: "Görölmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, göröşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz." Burası Çocuk Hakları Alt Komisyonu, alt komisyon, ana komisyon da değil. Burada biz çocuklarla ilgili konuları masaya yatırıp bir inceleme yapacağız, bir tespit yapacağız, yerinde denetleme yapacağız ve sonuçta bir rapor oluşturacağız, bunu da ilgili, gerekli mercilere vereceğiz, burayı bu anlamda kullanacağız. Ben şimdi Gazze gündemde olduğu için... Geçen dönem bütün konuşmalarına şöyle başladım: Çocukla ilgili meselelerde, insanla, kadınla, haklarla ilgili meselelerde siyaset yapılamaz. Dışarıda, kapının dışında biz siyasi şapkamızı, kimliğimizi -neyse- etnik kökenimizi, hepsini dışarıda bırakacağız, burada sadece çocukların hakkını siyasetten uzak bir şekilde konuşmamız lazım. İşin içine siyaset girdiğinde biliyoruz ki bu iş arapsaçına dönüyor, çivili bir fiç oluyor, hiç de çözölmüyor; çocukların hayırına da kadınların hayırına da hiçbir şey olmuyor. Bu tecrübeyle sabit, görüyoruz, hiçbir adım ilerleyemiyoruz. Burada objektif olacağız, siyasi görüşlerimizi bir kenara bırakacağız, bütün etnik kökenimizi, dinî inancımızı -aklınıza ne gelirse- hepsini bir kenara bırakacağız, gerçekten bu konuda samimiyssek öyle davranacağız. Bir Komisyon Başkanı olarak, aynı zamanda bir anne olarak, bir vatandaş olarak, yüreği, kalbi, vicdanı olan bir insan olarak bunu rica ediyorum, objektif olmaya çağırıyorum; burada siyaset yapmayalım, çocuklara faydası yok, zararı var. Birleşmiş Milletler raporu var; peki, bugün Birleşmiş Milletler herkesin gözünün önünde bu bahsedilen şeyle ilgili bir konuşma yapabiliyor mu, bir rapor hazırlayabiliyor mu? Cumhurbaşkanımızın tespiti ne kadar da önemli: "Dünya 5'ten büyüktür, daha adil bir dünya mümkündür." diyor. Yaşadığımız sorun bu. Türkiye'ye gelince, Filistin'e gelince, Gazze'ye gelince, Yemen'e gelince, işte, bütün Müslüman coğrafyalara, mazlumlara gelince raporlar başka çıkıyor ya da hiç ses çıkmıyor ama başka bir tarafa gelince burada siyasi davrandıkları belli. O yüzden o raporlar tartışmalıdır, adil değildir, objektif değildir, siyasidir. Şimdi, bununla ilgili ben, Adem Bey'in de...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bütün değerlendirmeleriniz siyasidir Sayın Başkan, onu da belirtmiş olayım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Peki, soruyorum, niye Birleşmiş Milletler sessiz? Gazze'yle ilgili olayda niye tavrı almadı, bir toplantıya çağırmadı? Neden İsrail'e "Dur!" demedi? Bu siyasi mi, söyleyin.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Birleşmiş Milletlerin savunucusu değilim ama Birleşmiş Milletler bu katliamla ilgili bir adım atmamış ise eleştireceğiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – O zaman Birleşmiş Milletler tartışmalıdır.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Tartışacağız kuşkusuz ama Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını tanımadığımızda da eleştireceğiz değil mi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – O yüzden sadece Birleşmiş Milletlerin raporu bizim savlarımız, teorilerimiz için bir delil teşkil etmez çünkü yanlı raporlar olduğu o kadar açık ve net.

Şimdi, yeni bir bilgi geldi: Gazze'de vefat edenler için üç gün millî yas kararı almışız, bunun da altını çizmek istiyorum.

O yüzden bizler burada ayırım yapılmaksızın hiçbir kimsenin, hiçbir masumun saçının teline zarar gelmeden süreci yönetmek zorundayız. Lütfen, siyasi kimliklerimizi bu toplantıya gelirken bir kenara bırakalım, buradan siyaset için ekmek çıkarmayalım.

Evet, Aybüke  ğretmen kadar diğ er o çocuklar da diğ er siviller de önemlidir; Necmettin  ğretmen gibi ve adını daha sayamayacağım yüzlerce... Daha geçen gün şurada yaşadık, Meclisin yasama görevine başlayacağı ilk gün yapılan girişimi hep birlikte yaşadık. 15 Temmuzda buradaydım, o gece buradaydım, her şeyi yaşadık; biz biliyoruz, görüyoruz. Lütfen, bu konuda bir hassasiyet istiyorum, siyaset yapmayalım burada.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Hepimiz siyaset iyiz; siyaset yapacağız.

ALT KOMİSYON BAşKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yapmayalım.

Devlete zarar verilen toplumlari görüyoruz, neler yaşadığını görüyoruz. Devlete zarar vererek burada bir yol alamayız, sonunda da hepimiz o çatının altında kalırız, bunu da biliyoruz, bu idrakteyiz. O yüzden çok adil davranacağız, akıllı davranacağız, siyaset yapmayacağız. Bu komisyonda bu tip tartışmalara girmek istemiyorum ve lütfen bu konuda hassasiyet istiyorum.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Her platformda devletin yanlışlarını söylemeye devam edeceğiz Sayın Başkan.

ALT KOMİSYON BAşKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Neyi söylemeye devam edeceksiniz, anlayamadım.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Devletin yanlışlarını söylemeye devam edeceğiz, hukuktan uzaklaştığını ifade etmeye devam edeceğiz.

ALT KOMİSYON BAşKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Samimiyetle yapılan her eleştiriye... Ama taraflı yapılan eleştirilere ise...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bizim  ağrımız devlete, yargı kurumlarına olmak zorundadır. Biz bu devlette yaşıyorsak muhatabımız...

ALT KOMİSYON BAşKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Su layarak yapamazsınız.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Devlet yanlış yapıyorsa su layamayacak mıyız?

ALT KOMİSYON BAşKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Milletvekili de yanlış yapıyor, gazeteci de yapıyor...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Hepimiz yanlış yapabiliyoruz...

ALT KOMİSYON BAşKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Gazeteci yaptığı zaman, Vekilimiz söylediğı zaman, bütün uluslararası basın buraya geliyor.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Devlet, kutsal bir şey değıl. Bakın, kutsiyet sadece Allah’a aittir.

ALT KOMİSYON BAşKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Devlet yanlış yapar, devleti temsil eden kolluk kuvvetleri yanlış yapar, yargı görevini yanlış yapabilir.

ALT KOMİSYON BAşKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Aynı şeyi söylüyoruz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Biz bunlari eleştirmeyecek miyiz?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Serhat Bey, devletin yanlışını hepimiz söyleyeceğiz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Biz yanlışını ifade etmeyecek miyiz?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Buradaki problem; devleti teröristlerle, terör devletleriyle eř değır tutmaya çalışmak yoksa tabii ki...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bakın, siz ısrarla bunu söylemeye çalışıyorsunuz ama öyle bir şeyimiz yok; biz yeni yapmıyoruz bunu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, o yüzden zaten, yeni yapmıyorsunuz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Biz sürekli bir şekilde yanlışlarını ifade ediyoruz. Bugüne kadar ne zaman dedik “terör devleti”? Bir cümle örnek gösterebilir misiniz?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Burada olmamızın sebebi ne? Yanlışlara...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Serhat Bey...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – “Terör devleti” demedik, demeyiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Serhat Bey...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Devletin yanlış, hukuka aykırı tutumlarını, yaklaşımlarını, fiillerini konuşuruz, konuşmaya devam etmek durumundayız; aksi takdirde hukuk devleti olamayız, aksi takdirde çocukların yüksek menfaatini gözetemeyiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Haklısınız.

Hukuka bu kadar saygılıysanız, ben sekiz yıldır bu Meclisteyim, bir kere ne Genel Kurulda ne böyle ortamda ne başka bir platformda bağlı bulunduğunuz partiden terörle ilgili, PKK’yla ilgili bir cümle duymadık ağzınızdan, ben duymadım. Eğer yansızsanız lütfen söyleyin.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Günün sonunda getirdiğiniz yer burasıdır değil mi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Hep getirdiğiniz yer burasıdır.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Niye bir tek cümlelerinizi göremiyorum?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Ya, bu devlet yüz yıldır bu halkı inkâr ediyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – “Bu devlet”?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Ben dilimi kullanamıyorum ya, çocuklar kendi dillerinde eğitim görebiliyor mu yüz yıldır?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Sizin o zaman kafanızda yerleştirdiğiniz bir devlet profili var, anlaşıldı.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Örgütten bağımsız olarak, örgütle ilişkimiz yok, örgütle bağımız yok.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Siz kendi vatandaşlarınızın çocuklarının katledilmesine sessiz kalıyorsunuz ve bunlarla ilgili bir cümle kurmuyorsunuz. Çünkü PKK orada sizi...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bu halkın temel taleplerini karşılayalım, gerekçeleri ortadan kaldıralım, tamam mı? Biz bunu söylüyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Onlar için de cümle kurun, o zırh altında kalan çocuklarla da ilgili cümle kurun, Gazze’dekilerle ilgili kurun, Irak’takilerle ilgili de kurun.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bakın, biz her zaman söylüyoruz: Şiddetle, çatışmayla toplumsal hiçbir sorun çözülmez, hiçbir sorun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – O yüzden mi PKK var?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Tamam, ben de diyorum ki...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – O zaman “PKK bir terör örgütüdür.” deyin.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Ben de diyorum ki PKK’den bağımsız olarak: Ya, bu senin halkındır ya, halkının talebidir. Sen niye eşitliyorsun benim talebimi örgütle? Eşitleme ya! Ben ortaokulda Türkçeyi öğrenmiş biriyim ya.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Eşitlemiyorum, niye çarpıtıyorsunuz?

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) – Eşitlemiyoruz; tespitinizi, düşüncenizi merak ediyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Diyorum ki: Niçin söylemiyorsunuz?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Ben ortaokulda Türkçe öğrenmiş biriyim. Ben niye kendi ana dilimde...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – İşte, yine, samimi değilsiniz yani samimi değilsiniz. Eğer terör örgütüyle ilgili hâlâ bir cümle kurmadıysanız...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Böyle yaklaştığınız sürece bu ülkede çatışmayı körüklüyorsunuz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Kürt çocuklarını katlettiğiyle ilgili bir cümle kurmazsanız ben bunu söylerim, bunu ben değil herkes söyler.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bu ülkede barışa hizmet etmiyorsunuz maalesef.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Barış... Barışsa...

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Sayın Başkan...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Buyurun.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – İşte, zırlı aracı eleştiriyorsunuz. “Burada geziyorsunuz, çocukları eziyorsunuz.” diye eleştirdiğiniz kadar terör örgütünü de eleştiriyor musunuz? “Burada olmazsanız siz bu zırlı araçlar gelmeyecek, bu çocuklar ezilmeyecek...”

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Benim muhababım örgüt değil, benim muhababım devlettir.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Tamam.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Benim muhababım asla örgüt değil.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Niye, örgüt nereden eleman temin ediyor?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Örgüt mü gelsin, sorunları çözün? Bu devlete hukuku örgüt mü getirsin?

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Hayır.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Niye öyle bir şey...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Umurumda değil, benim derdim devlettir, devletin kurumlarıdır.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Tamam, devlet de müdahale ediyor işte, yapabildiği gibi yapıyor işte.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Muhababımız devlettir, devletin kurumlarıdır, çağrımız onlarıdır.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Tamam.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Yanlıslara da...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Ya, sen öncelikle partide çocukların dağa çıkmasına karşı çıkacaksın, partiye aracı kılmayacaksın. 11 yaşında, 12 yaşında, 13 yaşında, 14 yaşında çocukların partinizi aracı tutarak dağa çıkmasını engelleyeceksin, ondan sonra konuşacağız.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Biz her ortamda söyleriz. Çocukların şiddet aracı olarak kullanılmasının doğru olmadığını her yerde söyleriz. Biz çocukların şiddetin mağduru olmasına her ortamda karşı çıkarız.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Kusura bakma yani onu görmeyeceksin, görmezlikten geleceksin; buradan kalkıp da...

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Serhat Bey, ben her ortamda söylüyorum: PKK terör örgütüdür. Siz söyleyebiliyor musunuz bunu?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bakın, buraya getirdiğiniz zaman ben sizin bu cümlenizde ne samimiyet görüyorum ne barış görüyorum.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Niye?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Söyleyemiyorsunuz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sabahtan beri diyorsunuz ki: “Devlet şöyle, devlet böyle.”

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - “Bütün dünyanın kabul ettiği terör örgütüdür.” diyemiyorsunuz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bu sonuçtur, bu önemli bir sonuçtur.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Serhat Hocam, PKK terör örgütü müdür, değil midir?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Sonuçtur ama “PKK terör örgütüdür.” deyin bari; diyemezsiniz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Ben Kürtlerin temel haklarından bahsettiğinizi duydum mu? Buyurun bahsedelim, Kürtlerin haklarından bahsedelim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Devlet bizi, biz savunuyoruz, hiç ayırım yapmıyoruz.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Ya, Kürt ile PKK’nın ne alakası var? Tamam, Kürt ile PKK’nın ne alakası var?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Kürtlerin taleplerinden bahsedelim.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – PKK Kürtlerin temsilcisi mi?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Elinizden tutan mı var? Ana dilde eğitim konusunda sizi engelleyen nedir?

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Tamam, PKK’dır.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – İlgilendirmes beni ya. Niye eşitliyorsun benim haklarımı onlarla?

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Senin ana dilinde eğitim alamamanın nedeni PKK’dır.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sen böyle yaptığın sürece işte güçlendiriyorsun örgütü. Ben diyorum ki: Ben Kürt halkı olarak istiyorum ya, beni ilgilendirmiyor.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Bu “örgüt” dediğiniz nedir? Terör örgütü müdür, nedir; kim, adı ne?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Adını siz çok iyi biliyorsunuz.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Ne? Ben bilmiyorum.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Ben sizin çekmeye çalıştığınız böyle basit yaklaşımlara gelmem.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Yani demek ki terör örgütü değil size göre o zaman, değil yani.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Başkanım...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Adem Bey'e bir söz verelim, ondan sonra toplantımızı kapatalım.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Bizim öteden beri yaklaşımımız her zaman şu olmuştur: Bu toplumda yaşayan her insanımızın ana dili onun ana sütü gibi helaldir, bu yaklaşımla yaklaştık ve ana dilinde eğitim görmek isteyen her vatandaşımız kendi ana dilinde eğitimi çok rahatlıkla görüyor; biz bunu sağlamışız. Ha, bunu görmezsen... Önce “ana dilde eğitim” diye propaganda yapacaksın, ana dilde eğitimi biz serbest bırakmışız.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Nasıl yani?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Ana dilde eğitimi boykot için propaganda yapacaksın, bu ikiye bölme ortaya koyacaksın, ondan sonra kalkacaksın burada farklı değerlendirme yapacaksın; kusura bakma yani! Biz bu memlekette yaşıyoruz, burada Türk'ün, Kürt'ün değil, burada biz en temel insan haklarını konuşuyoruz. Burada insanları ırkına göre ayırmayı da doğru bulmuyorum. Türkiye Cumhuriyeti devleti herkese eşittir, herkese eşit davranmak zorundadır. Eşit davranılmayan noktayı işte ortaya, masaya koyacağız, o noktalarda bizlerin devreye girmesi gerekiyor, bizler bunun için varız ve bunun için mücadele veriyoruz. Burada hâlâ ırk temeli üzerinden ayırım yapmanın da bir anlamı olmadığını düşünüyorum. Çünkü bu memleketin Türk-Kürt diye ayrımı yok; kusura bakmayalım!

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Maalesef var.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Yok.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Maalesef, halkın iradesiyle seçilen 65 belediyenin iradesini tanımadan kayyum atarsanız bu ırkçılıktır, bu ayrımcılıktır.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Bu sadece bölücü zihniyette olanların, kökü dışarda olanların gelip burada bölücülük yapmasından da öte bir şey değildir; kusura bakmayalım yani.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sizin ilinizde seçilen bir belediye başkanını görevden almak ne anlama gelir? Halkın iradesini yok saymaktır değil mi?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Var, var, bizim ilimizde de var. Her ilde var, batıda da var, doğuda da var.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bütün belediyelerimize kayyum tayin edildi. Bak, o belediyeler çocukları...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Sen belediyenin imkânlarını dağa taşıyacaksın, ondan sonra elini kolunu sallayarak gezeceksin, öyle mi?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Böyle mi, böyle mi? Halkın tamamını böyle addedeceksiniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Öyle bir şey yok.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Kusura bakma yani, kusura bakmayalım yani.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Hangi mahkeme kararı var?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Kayyumun atandığı...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Hangi mahkeme kararı var?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Anayasa bu yetkiyi veriyor.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bir gün sonra “Kayyum tayin edilsin.” diye Valiliğin yazışmalarını biliyorsunuz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Anayasa’yı aç, Anayasa bu yetkiyi veriyor. En temel kanun Anayasa, Anayasa bu yetkiyi veriyor.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Anayasa değil, KHK’yle getirdiniz siz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Anayasa veriyor yetkiyi.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Anayasa değil, KHK’yle getiriyorsunuz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Ya, KHK değil ya, “KHK” diye bir şey yok ya. Anayasa’ya bak, Anayasa’ya.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bakın, yasada ne var? Varsa bir belediye başkanıyla ilgili soruşturma yargılama sonucunda Yargıtay onama kararı verir, meclis kendi içerisinde bir kişi seçer. Böyle mi oldu?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – O yetkiyi direkt İçişleri Bakanına veren bir Anayasa düzenlemesinden bahsediyoruz. Dolayısıyla, arkadaşlar, burada ırk temeli, etnik temel üzerinden ayırım yapmayı ben doğru bulmuyorum. Türkiye Cumhuriyeti devleti içinde barındırmış olduğu Türk’ü Kürt’ü, Alevi’si Sünni’si, Çerkez’i Laz’ı, herkese eşit davranmak zorundadır...

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Zorundadır, evet, bunu söylüyoruz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – ...ve eşit de davranıyor.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Davranıyor (!)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Bugün Türk nerede neyi hak ediyorsa Kürt de onu hak ediyordu. Herhangi bir tarafa ne pozitif bir hak tanınmıştır ne negatif bir ayrımcılık tanınmıştır. Bugün, hepimiz, Türkiye Cumhuriyeti devletinin yasalarının bize vermiş olduğu imkânlar ölçüsünde bu memlekette memur da olabiliriz, amir de olabiliriz, polis de olabiliriz, asker de olabiliriz, milletvekili de olabiliriz, bakan da olabiliriz, Başbakan da olabiliriz; hâkim de oluruz, savcı da oluruz, asker de oluruz, ne olursak olalım. Bunu olabilmemiz için Türk-Kürt ayrımı yapılmaz; yok, işte Karadenizli, Akdenizli, Egeli ayrımı yapılmaz. Var mı, yapılıyor mu ayırım?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Çok.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Ya, nasıl “çok” ya? El insaf yani! Eğer bunu böyle diyeceksek o zaman konuşacak çok fazla bir şey bulamayız arkadaşlar.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Kürtler belediye başkanlarını seçer, kayyum tayin edilir. Kürtler ana dillerinde eğitim görmek isterler, kayyum atarsınız, değil mi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Sayın Vekilim, burası Çocuk Hakları Alt Komisyonu. Lütfen... Rica ediyorum... Konu dışına, gündem dışına çıktık.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Kayyum atarsınız, değil mi? Kayyum atarsınız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Serhat Bey...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Atayan kim?

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Ben bir söz alabilir miyim?

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bakın, Türkiye’de en yoksul bölgeler Kürt illeri olur, “Ayrımcılık değil.” dersiniz, değil mi?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Neresi, hangi iller olur Allah aşkına!

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Açın bakın.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Sen Sivas’a geldin mi? Gel bakalım, Sivas’ı bir gör, ondan sonra konuş.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Sen nerede yaşıyorsun, bilmiyorum!

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sivas’a mı kayyum tayin edildi?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sen nerede yaşıyorsun ya! Nerede yaşıyorsun Allah aşkına!

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Nereye kayyum tayin edildi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Serhat Bey, Çocuk Hakları Alt Komisyonundayız. Lütfen...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sanki doğuyu, güneydoğuyu, İç Anadolu’yu, Akdeniz’i bilmiyoruz! Ezbere konuşuyorsun, burada olayı provoke ediyorsun; kusura bakma yani! Biz bu memleketi biliyoruz, köylerini biliyoruz, ilçelerini biliyoruz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Çok iyi biliyorsunuz(!)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Neyin nerede olduğunu, nerenin daha iyi geliştiğini, nerenin daha iyi gelişmediğini çok iyi biliyoruz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – 4 bin köy boşaltılması bir ayrımcılık değil mi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – AK PARTİ dönemi öncesi şeyi söylüyorsunuz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Yani 70’li, 60’lı yıllarda İşçi Partisinin propagandasını getirip burada laf diye söylüyorsun, kusura bakma!

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Yeni, yeni. Sizin haberiniz yok.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – He, haberimiz yok ya (!)

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ben daha yeni geldim doğudan.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Türkiye’nin o taraflarını görmüyorsunuz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Ya, kusura bakma, bu memlekette, bu cumhuriyette yaşayan her insanımız nerenin daha fakir, nerenin daha zengin olduğunu çok net görüyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Şimdi, ben, lütfen, rica ediyorum, Çocuk Hakları Alt Komisyonuyuz, çocukla ilgili hangi konuları konuşacağımızla ilgili gündemle toplandık ama ne yazık ki şurada Gazze’de insanlık dramı yaşanırken, bir vahşet, bir soykırım yaşanırken tartıştığımız konulara bak. Şimdi, böyle olmaz, doğru bir yaklaşım değil. Oylamaya çağırıyorlar. Bir dahaki toplantı -bu başlangıç oldu- inşallah böyle devam etmez. Lütfen, bu konuda uhulet ve suhulet istiyorum. Çocuklarımızın hayrı için bir araya toplanalım ve burada başka bir ortam oluşturmayaalım. Arkadaşlar...

ELİF ESEN (İstanbul) – Benim epeydir bir söz talebim var ama bir iki dakikada toparlayacağım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Elif Hanım, Genel Kurula gitmemiz lazım. Burada asıl üyelerimiz var. Abdurrahman Bey geç geldi ama bir cümle alalım, ondan sonra toplantıyı kapatalım.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkanım, evet, bir cümle.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum, gecikme için de özür diliyorum.

Tabii, Çocuk Hakları Alt Komisyonu gerçekten önemli bir görev üstlenmiş bir komisyon. Öncelikle, ben konuşmama başlamadan önce, İsrail devletinin Gazze’de Filistinli çocuklara, kadınlara, sivillere yönelik şiddetini, saldırılarını ve katliamını kınıyorum. Hamas’ın da sivillere dönük katliamını kınıyorum. İnşallah bölgemizde bir an evvel bu ateş söner ve insanlar ölmez, siviller ölmez, insanlar yaşamlarından olmazlar.

Ben deprem ilinin bir milletvekiliyim. Çocuk hakları olarak, özellikle deprem bölgelerinde annesiz babasız kalan çocuklar var ve yetim kalan çocuklar var, şu anda konteynerde yaşayan çocuklar var, gerçekten barınma sorunu yaşayan çocuklar var, eğitimden imkânlar nedeniyle mahrum kalan çocuklar var. Dolayısıyla ben Çocuk Hakları Komisyonu olarak özellikle deprem illerinde bir inceleme yapmamızın, oradaki çocukların durumlarını ayrıntılı bir şekilde incelememizin ve bunu raporlaştırmamızın, gerekirse Meclisin gündemine taşımamızın faydalı olacağını düşünüyorum. Bunun dışında söyleyecek çok şey var, zaman olmadığı için şimdilik söyleyeceklerime burada nokta koyayım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ortak fikir, benim teklifimde var zaten o.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Ben, tekrar, komisyonumuza -ilk toplantımız- bundan sonra yapacağı çalışmalarda başarılar diliyorum.

Hepinize de teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Sağ olun, biz teşekkür ederiz.

Zaten bizim de benim de arkadaşlarımın da hemfikir olduğu deprem bölgesindeki çocuklarımız oldu.

Peki, teşekkür ederim.

Toplantımız hayırlara vesile olsun inşallah.

Teşekkür ederiz, sağ olun.

Kapanma Saati: 16.35

